7/5654

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

GÜNLÜĞÜR

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300-337
Konu : Yazılı Soru Önergesi

2572

07 ŞUBAT 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 25.01.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5654-13057 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/5654-13067 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7/5654

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ONERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5654-13067 Esas No'lu)

Soru 1:

Şubat 2001 krizinden önce BOTAŞ Doğal gazının metreküpünü kaç dolardan almakta ve Belediyelere kaç liradan satmakta idi?

Cevap 1:

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün doğal gaz alım fiyatları, imzalanan uluslararası anlaşmalar gereği gizlidir ve afişe edilememektedir. Aksi bir durum ülkemizi zor durumda bırakacağından anlaşmanın bu şartına titizlikle uyulması gerekmektedir.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün dağıtım kuruluşlarına (Ankara'da EGO, İstanbul'da İGDAŞ, İzmit'te İZGAZ) satış fiyatı, 2001 yılı Şubat ayında 108.025 TL/m^3'dür.

Soru 2:

Krizden sonra, BOTAŞ'ın alım ve satım fiyatı ne olmuştur.

Cevap 2:

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün dağıtım kuruluşlarına satış fiyatı, 01 Mart-25 Mart 2001 tarihleri arasında 118,828 TL/m^3, 26 Mart-31 Mart 2001 tarihleri arasında 130.711 TL/m^3 olmuştur. BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün alım maliyetleri 01 Ocak-31 Mart 2001 tarihleri arasında TL. bazında %32.98 oranında artış gösterirken, aynı tarihler arasında dağıtım kuruluşlarına uygulanan satış fiyatları %25,24 oranında artmıştır.

Soru 3:

Doğal gaz fiyatlarının artmasının müsebbibi kimdir? Hükümet mi, yoksa Belediyeler midir? Rakamlarla örneklendirebilir misiniz?

Cevap 3:

Doğal gaz satış fiyatları, doğal gaz alım fiyatı ve alım dışı giderlerden oluşan satış maliyeti üzerinden belirlenmektedir. Doğal gaz alım fiyatları ise uluslararası petrol fiyatlarına endeksli olup, 1999 yılının sonlarından başlayarak yükselen petrol fiyatları nedeniyle, bu yükseliş faz farkıyla 2000 ve 2001 yılındaki doğal gaz ithalat fiyatlarına yansımıştır. Ayrıca 2001 yılında dolar kurundaki yüksek artışlarla birlikte, doğal gaz ithalatının TL maliyetlerinde çok büyük artışlar olmuştur. BOTAŞ Genel Müdürlüğü, özellikle 2000 yılında, maliyetlerindeki artışı TL bazında satış yaptığı dağıtım kuruluşları fiyatlarına aynı oranda yansıtamamıştır. 01 Ocak 2000-31 Aralık 2001 tarihleri arasında dolar kuru %167,85 oranında artış gösterirken, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün TL. bazındaki alım maliyeti artışı %199,78 olmuş, dağıtım kuruluşlarına uyguladığı fiyat artışı ise %194,66 olmuştur.

Bununla birlikte, belediyeler Tebliğ'in kendilerine tanıdığı %45'lik marjı, %39-%45 oranlarında uygulamaya devam etmişlerdir.

Petrol fiyatları, ancak 2001 yılının son çeyreğinde düşüş göstermeye başlamış ve bu düşüşün doğal gaz ithalat maliyetlerine yansıması 2002 yılında görülmeye başlanmıştır.

2001 yılı Kasım ve Aralık aylarında BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün dağıtım kuruluşlarına uyguladığı doğal gaz satış fiyatı 243.502 TL/m^3 iken dağıtım kuruluşları 1997 yılında Bakanlığım tarafından yayımlanmış olan "Doğal Gaz Satış Fiyatı Tespit Kararı Tebliği" gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nden aldıkları doğal gazı %45 fazlasına satabilme ve bu sınır içinde kalmak üzere kendi satış politikaları çerçevesinde fiyatlarını belirleme yetkisine haiz idiler. Yine 08 Ocak 2002 tarihli Resmi Gazete'de Bakanlığımca yayımlanan Tebliğ ile sözkonusu oran %30'a indirilmiş olup, sabit hizmet bedelinin de bu oran içinde kalacak şekilde belirlenmesi sağlanmıştır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün 08 Ocak 2002 tarihinden itibaren dağıtım kuruluşlarına uyguladığı fiyat 227.300 TL/m^3, 01 Şubat 2002'den itibaren ise 213,662 TL/m^3 olmuştur.

Soru 4:

Halkı rahatlatmak ve hava kirliliğini önlemek için indirim yapılan doğal gaz fiyatlarında bir miktar daha indirim yapmayı düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunu ne zaman uygulamaya koyacaksınız?

Cevap 4:

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün dağıtım kuruluşlarına uyguladığı satış fiyatlarına en son 2001 yılı Kasım ayında artış uygulamış, Aralık ayında ise bu fiyatlara artış yapılmamış ve Kasım ayı fiyatlarının aynen uygulanmasına devam edilmiştir. Petrol fiyatlarındaki düşüşün faz farkıyla 2002 yılı itibariyle alım maliyetlerimize yansımaya başlaması, bunun yanısıra dolar kurundaki düşüşler de dikkate alınarak 2002 yılı Ocak ve Şubat aylarında sözkonusu fiyatlarda indirime gidilmiştir.

Diğer taraftan, dağıtım kuruluşlarının fiyat marjı, 08 Ocak 2002 tarihinden itibaren %45'den %30'a indirilmek suretiyle de nihai tüketiciye yansıyan fiyatlarda önemli oranda indirim sağlanmıştır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün dağıtım kuruluşlarına uyguladığı 243.502 TL/m^3'lük satış fiyatını Ocak ayında %6,65 oranında indirerek, 227.300 TL/m^3 olarak uygulamaya başlamıştır. Sözkonusu fiyatta, 01 Şubat 2002 tarihinden geçerli olmak üzere %6 oranında bir indirim daha yapılmış ve dağıtım kuruluşlarına uygulanan satış fiyatı 213.662 TL/m^3 olmuştur. Önümüzdeki dönemlerde de maliyetlerin elverdiği ölçüde doğal gaz satış fiyatları tekrar gözden geçirilecektir.

Soru 5:

Türkmenistan'ın Rusya'ya bin metre küpünü 45 dolara sattığı doğal gazı Türkiye'nin 110 dolara satın aldığı, yine Türkmenistan'ın İran'a bin metreküpünü 60 dolara sattığı doğal gazı Türkiye'nin 106 dolara satın aldığı doğru mudur? Doğru ise, Türkiye niçin doğrudan doğal gazı Türkmenistan'dan almamaktadır? Ne gibi engeller vardır?

Cevap 5:

Türkmenistan'ın Rusya'ya ve İran'a doğal gazı kaça sattığı tarafımızca bilinememektedir. Bu konu Türkmenistan'ın Rusya ve İran ile olan ticari anlaşmasını ilgilendirmektedir.

Türkmen gazının doğrudan Türkemenistan'dan alınmaması gibi bir durum sözkonusu değildir. Türkmenistan doğal gazı, gerek 29 Ekim 1998 tarihinde imzalanan ve 3 Kasım 1999 tarihinde T.B.M.M'ce onaylanıp, 11 Kasım 1999 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak kanunlaşan Hükümetlerarası Anlaşma ve gerekse 21 Mayıs 1999 tarihinde ilgili kuruluşlar arasında imzalanan Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması kapsamında Hazar geçişli ve Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye'ye ulaşan bir boru hattı ile Türkiye-Gürcistan sınırında doğrudan Türkmenistan'dan satın ve teslim alınacaktır.

Türkiye ve BOTAŞ Genel Müdürlüğü mevcut bütün doğal gaz alımlarında hep sınırda teslim stratejisini izlemiş ve mevcut anlaşmalarda doğal gazın Türkiye sınırlarına kadar getirilmesinden hep Satıcılar sorumlu olmuştur. Gazı taşıyacak ve Türkmenistan'dan başlayarak Azerbaycan üzerinden Türkiye-Gürcistan sınırına ulaşacak boru hattının bu noktaya kadar yaptırılması ve işlettirilmesi sorumluluğu Türkmenistan tarafınındır. Türkmenistan bu konuda görevlendirdiği Konsorsiyum'un görev süresini uzatmamıştır. Bu nedenle boru hattıyla ilgili çalışmalarda bir gelişme olmamıştır. Bu konuda Türkmen tarafının kararı beklenmektedir.